1556a/23.09.2026

SENATUL ROMÂNIEI

INTERPELARE

Adresată: Doamnei Oana-Silvia ȚOIU, Ministrul Afacerilor Externe (interimar)
De către: Domnul Senator Ionel CARP
Circumscripția electorală: nr. 38 Tulcea
Grupul parlamentar: Afiliat Grupului Parlamentar PACE – Întâi România
Şedinţa Senatului din data de: 23.09.2026
Obiectul interpelării: Garanții pentru protejarea învățământului în limba română din Ucraina și prevenirea repetării situației de la Orlivka

Stimată Doamnă Ministru,

Cazul clasei I cu predare în limba română din Orlivka (Cartal), regiunea Odesa, a provocat îngrijorare în rândul comunității românești din Ucraina. Clasa, deschisă la începutul anului școlar, și-a încetat activitatea după numai câteva zile, în contextul unor relatări privind presiuni exercitate asupra părinților pentru schimbarea limbii de studiu. În urma intervenției diplomatice române, clasa a fost redeschisă la 21 septembrie 2026, pentru cei șapte copii înscriși.

Redeschiderea clasei rezolvă situația imediată, însă cazul ridică problema garanțiilor instituționale necesare pentru prevenirea unor situații similare. Președintele Ucrainei a afirmat public că, pe durata legii marțiale, instituțiile de învățământ nu pot fi închise, iar autoritățile române au arătat că perioada până la 1 septembrie 2027 trebuie folosită pentru identificarea unei soluții durabile privind păstrarea și dezvoltarea învățământului în limba română pentru comunitatea istorică românească.

România și Ucraina au instituit, în martie 2026, Parteneriatul Strategic bilateral, iar protecția drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale reprezintă totodată un angajament relevant în parcursul european al Ucrainei. În acest context, educația în limba română nu poate depinde exclusiv de intervenții diplomatice ulterioare fiecărui incident, fiind necesare mecanisme clare de prevenție, monitorizare și consultare, asumate de ambele state și aplicabile inclusiv la nivelul autorităților locale.

Drept urmare, vă rog doamnă Ministru, să îmi răspundeți la următoarele întrebări:

1) Ce garanții concrete a obținut sau urmărește să obțină MAE din partea autorităților ucrainene pentru ca situații precum cea de la Orlivka să nu se repete în cazul altor clase sau școli cu predare în limba română?

2) Va propune MAE, în cadrul implementării Parteneriatului Strategic România–Ucraina, instituirea unui mecanism bilateral explicit de protejare și monitorizare a învățământului în limba română?

3) Cum va fi utilizată Comisia bilaterală privind minoritățile pentru monitorizarea situației școlilor românești și pentru intervenția rapidă în cazul unor decizii locale care le-ar putea afecta?

4) Ce garanții urmărește România pentru ca reforma educațională aplicabilă în Ucraina de la 1 septembrie 2027 să nu conducă la restrângerea învățământului în limba română și cum va fi abordat acest subiect în dialogul bilateral și în procesul de aderare a Ucrainei la UE?

Solicit răspuns în scris.

Cu respectul cuvenit,
Senator Ionel CARP